

http://edoc.bseu.by:8080/bitstream/edoc/5180/2/Denisevich%20A.%20prav.%20reg.%20fin.%20bez%20zopasnosti%20gosud.%20Vestnik%20BGEU%206_06.pdf.

2. *Лекарь С. І. Місце адміністративно-правового механізму забезпечення економічної безпеки держави у системі державно-правового механізму / С. І. Лекарь // Адміністративне право і процес. – 2013. - №1 (3). - С. 15-20.*

*Надточій Я.М., магістрант,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького,
Мігус І.П., д.е.н., професор,
завідувач кафедри менеджменту та економічної безпеки
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького*

РОЛЬ КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ У СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Найбільш типовою та визнаною в науковому світі є структура національної безпеки держави, що містить такі складові: державну, політичну, військову, екологічну, інформаційну, інтелектуальну і економічну безпеку [1]. Економічна безпека також має свою структуру: за рівнем безпеки поділяється на міжнародну (у тому числі глобальну та колективну) і національну (на рівні держави, регіону, галузі, суб'єкта господарювання, людини) [2]; а за напрямками забезпечення на інноваційно-технологічну, енергетичну, інвестиційну, соціальну, продовольчу, виробничу, зовнішньо-економічну та фінансову [3].

У період політичної та економічної нестабільності, негативних тенденцій у соціальній сфері, стан фінансової безпеки країни набуває особливо важливого значення, адже спроби стабілізації економічних процесів та мінімізації соціальних негараздів, зазвичай, мають фінансову природу.

У фінансовій системі України функціонують фінансові установи різних видів: страхові та інвестиційні компанії, ломбарди, кредитні спілки, банки. Останні займають домінуючу позицію на фінансовому ринку за обсягами активів, капіталу та об'ємами грошових потоків, що проходять через їх структури у процесі реалізації фінансових продуктів і послуг. У той же час банківська сфера, завдяки різноманітності фінансових послуг та інструментів, клієнтської бази та акумуляції залучених коштів, є привабливим об'єктом для реалізації різних видів економічних злочинів, частина яких чинить руйнівний вплив на стан фінансової безпеки України. У більшості випадків злочинна діяльність при проведенні розрахункових, депозитних та кредитних операцій здійснюється за участю співробітників банків, зокрема посадових осіб банківських установ. Таким чином, кадрова безпека банків як стан їх захищеності від негативного впливу на рівень економічної безпеки загроз, пов'язаних із несумлінною роботою персоналу, його інтелектуальним потенціалом і трудовими відносинами в цілому, має визнаватись одним із об'єктів, вартим регуляторного впливу у контексті забезпечення фінансової безпеки держави.

Розкрадання коштів банківських установ на разі є однією із суттєвих загроз рівню фінансової безпеки держави, адже викрадені фінансові ресурси можуть належати як окремим громадянам, що, у випадку їх втрати, ще більше

знизить рівень довіри населення до діючої влади та фінансового сектору, так і інвесторам, що матиме своїм наслідком падання рівня інвестиційної привабливості України, і зменшить надходження іноземного капіталу. Викрадені фінансові активи можуть перебувати у власності підприємницьких структур або бюджетних інституцій, що може спричинити банкрутство перших та нездатність виконувати свої зобов'язання останніх. Найпоширенішими способами розкрадання коштів банківських установ у 2014-2016 роках було визнано:

- видачу банківськими установами кредитів позичальникам, афілійованим із власниками банківських установ;
- видачу банківськими установами кредитів підприємствам з ознаками фіктивності;
- виведення майна з під застави шляхом переведення права власності на третіх осіб;
- виведення коштів через кореспондентські рахунки в іноземних банках [4, с.55].

Реалізація жодного із цих способів не є можливою без участі банківського персоналу, що свідчить про наявність недоліків у організації системи економічної безпеки банків у площині забезпечення її кадрової складової.

Для забезпечення кадрової безпеки на рівні державних регуляторних органів пропонується:

- створення державної інституції, що буде займатись підготовкою кадрів для роботи у системі безпеки банків та інших фінансових установ;
- створення бази даних співробітників банків, що були звільнені через шахрайські дії, та надання доступу до цієї бази кадровим службам усіх банкам;
- державний контроль рівня інформаційної прозорості банків у частині оприлюднення даних щодо власників банків та належних їм суб'єктів господарювання;
- запровадження переліку вимог до осіб, що працюють із кредитними ресурсами та предметами застави (наприклад, стаж роботи у конкретному банку не менше 5 років);
- запровадження періодичної державної атестації осіб, що працюють у банках на керівних посадах.

Реалізація запропонованих заходів на державному рівні дозволить отримати інструментарій для підвищення рівня кадрової безпеки банків, який, у свою чергу, стане запобіжним заходом для формування загроз, що походять від банківських установ, для стану фінансової безпеки України.

Отже, роль банків у процесі реалізації державних фінансових інтересів та підтримки належного рівня фінансової безпеки країни є незаперечною. Але позитивного результату від їх діяльності у цьому процесі варто очікувати лише у тому випадку, якщо банки функціонуватимуть ефективно, тобто демонструватимуть фінансову стійкість, рентабельність, високий рівень ділової репутації тощо. А це, у свою чергу, можливо лише за умови дієвої системи державного регулювання стану їх економічної безпеки, у тому числі і її кадрової функціональної складової.

Список використаних джерел:

1. *Онищенко В.О. Концептуально-методичні засади оцінки рівня економічної безпеки держави / В.О. Онищенко, С.В. Онищенко, В.В. Мирошніченко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2012. – №38. – С. 102–107.*
2. *Дідович І.І. Формування економічної безпеки держави та регіону / І.І. Дідович, І.Я. Фабін // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип.19.11. – С. 152–158.*
3. *Сидоренко-Стеценко Д.В. Сутність проблеми економічної безпеки України та методи її моделювання / Д.В. Сидоренко-Стеценко // Вісник Черкаського університету. – 2009. – №38. – С. 102–107.*
4. *Типологічні дослідження Державної служби фінансового моніторингу України за 2016, 2015, 2014 роки – К., 2017. – 126 с.*

Потопахін П. В.,

*магістр з менеджменту організацій,
Центр суспільно-політичних досліджень, м. Київ*

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ГЕОПОЛІТИЧНА ТА ГЕОЕКОНОМІЧНА СКЛАДОВІ

Динаміка геополітичних процесів в Європі та Україні після складних і багатогранних подій лютого 2014 р. поставила перед суспільством нові виклики, насамперед у сфері економічної безпеки держави. При цьому можна бачити кардинальну трансформацію самої системи економічного та політичного балансування, тобто самого держуправління в економіці (див., наприклад: [1; 2]).

В цих умовах по-новому постає проблематика економічної безпеки, яка стрімко змінюється і на концептуальному, і на практичному рівні. Погляди на моделі економічної безпеки держави потребують додаткового переосмислення, з урахуванням стрімких змін у внутрішньому і зовнішньому середовищі України з 2014 р. (див.: [2]).

По-перше, слід вказати на моделі економічної безпеки, сформовані з домінуючих позицій «класичної геополітики», яку до останнього часу широко використовували для аналізу проблем економічної безпеки в Україні (див.: [3;4]). В цих моделях вже досить глибоко відрефлектована проблематика економічної безпеки, в умовах сформованого глобалізму. При цьому все ще велика роль приділяється «старим» державним інститутам забезпечення економічної безпеки в суспільстві та констатуються ознаки великих викликів економічній безпеці держави з боку глобальних корпоративних структур. Корпорації все більше контролюють величезні сегменти глобальної економіки і, відповідно, впливають на політичні системи національних держав через економічні важелі. Таким чином, ми можемо бачити складний і динамічний період трансформації економічних систем під впливом глобалізму, який описувався до останнього часу в термінах геополітики (див.: [4]).

З іншого боку, геоекономічна модель економічної безпеки менш розроблена, як і сама концепція геоекономіки (див.: [5]). Але слід зауважити, що багато авторів описують геоекономіку як «нову геополітику». Тобто, геоекономіка починає виконувати функцію геополітики (яка вже не повністю відображає дійсність) в контексті пояснення та прогнозування глобальних